

Roger Brendhagen

Lars Larsen Berger

Slik kan det gå

Fra jeg var liten har mange ferier blitt lagt til Østerdalen og til Øvre Rendalen.

Det er ikke få timer som er brukt ved Mistra og Rena. Eller alle de fine turene i fjellet. På alle disse årene var det obligatorisk med et besøk i Øvre Rendalen kirke. Det var en stolt far som kunne fortelle meg at det var min oldefar som hadde malt inne i kirken. Vi var også på besøk forskjellige steder i Rendalen hvor det ble vist frem fine vegg- og takmalerier, fint dekorerte møbler og selvfølgelig store og små malerier. Når man er 10-15 år og tenker kun på fiske, er kanskje ikke om-

visninger i gamle kirker og hus det man setter høyest i en sommerferie.

Slik gikk det

Ettervert som jeg ble eldre og andre interesser slapp til, var det med stor beundring og ærbødighet jeg gjenoppgadet det Lars Berger etterlot seg. Jeg har i mange år hørt mye om min oldefar.

Det er sagt om Lars sine kunstverk at det fins minst et Berger-maleri i hvert hjem i Østerdalen. Og det var nettopp det jeg ville finne ut av!

Det var med stor glede og ikke minst stor iver jeg startet forberedelsene til det som skulle bli en slik tri-

Nordigarden Hårset, malt av Lars Berger. Repro: P.O. Mathisen.

velig uke Øvre Rendalen nå i sommer.

Min far ble ettervert med på prosjektet, og ved hjelp av kommunen ble det bestemt dato, og lokaler ble stilt til disposisjon.

Snøballen begynner å rulle

Vi satte inn en annonse i Rendalsnytt der vi ba om å få låne malerier. Vi hadde håpet vi skulle få inn ca. 30-40 stk. Etter noen uker hadde vi fått kontakt med nesten 50 velvillige rendøler som kunne fortelle at maleriene lå og ventet på å bli vist frem.

Ettervert som våren nådde sommeren og juli kom som en naturlig del av den, var vi på plass i kommunehuset i Øvre Rendalen. Vi kom to dager før utstillingen åpnet.

Det var mange oppgaver som skulle løses før vi skulle åpne lørdag 3. juli kl. 12:00.

Responsen vi fikk da vi startet prosjektet i januar var ikke blitt noe mindre nå. Det var mange som kom langveisfra med sin dyrbare last.

Lang natt's ferd mot dag

Dagen før dagen satt vi smilende midt iblant nesten 80 malerier. Det tar litt tid å katalogisere og henge de opp, men når man tar nettene til hjelp er det ikke grenser for hva man får til.

Med god hjelp fra kommunen og Rendalen kunst- og husflidslag kom vi i mål i god tid før utstillingen åpnet.

Kommer det noen

Skiløpere, malt av Lars Berger.

Repro: P.O. Mathisen.

At det var stor interesse for å låne bort malerier viste vi, men: ville folk ta turen til kommunestyresalen å ta dem i øyesyn?

Vi hadde reist Østerdalen rundt, og hengt opp plakater. Vi tok kontakt med media for å spre det «glade budskap».

Uansett, vi var litt nervøse da klokka nærmet seg 12:00, og ordføreren skulle åpne utstillingen. Forsiktige beregninger tilsa et besøk på ca. 100 personer i løpet av den uka vi skulle holde på. Det var ingen grunn til bekymring. Vi hadde nesten 100 besøkende den først dagen!

Resten av uka gikk som en drøm. Vi fikk besøk av 342 personer. Det som var ekstra hyggelig var at det var flere som kom både to- og tre ganger i løpet av utstillingen.

Vi fikk mye positivt og varme ord

fra de som kom innom oss. Det er jo hyggelig at det er flere som setter slik pris på min oldefar, og på hans malerkost.

Ideen bak utstillingen var selvfølgelig at vi skulle få se noe av alt det han malte gjennom et langt liv.

En bok blir til

Neste ledd er et bokprosjekt om Lars Berger. Jeg ble servert mange historier og nyttig informasjon av de som husker Lars fra den tiden han levde. Veien frem til ferdig produkt er lang og kronglete.

Det er mange timer som er brukt, og som vil bli brukt, i gamle arkiver og i nedstøvede bøker for å finne ting som omhandler Lars og hans liv. Et problem i den forbindelse, er at det forsvant store mengder informasjon i

krigsårene. Tyskerne tok beslag av dokumenter, som senere ble ødelagt.

Jeg er evig takknemlig for informasjon vedrørende Lars Berger og livet på den tiden.

Et lite tilbakeblikk

Det første maleriet vi har fra Lars sin hånd er ifra 1904, og motivet er Øvre Rendal kirke. Vi vet at han malte helt frem til sin død i 1956, så hans produksjon var enorm. Lars Berger malte ikke bare på lerret.

Han var med og restaurerte Rendalen Kirke i 1922, og han malte både i Ytre Rendal kirke og i Hanestad Kapell. Vi vet også at han dekorerte alt fra kistelokk, brannmurer og faner til scenedekor, smørdæller og dører.

Skifantasten og musikeren

Elger ved tjern, malt av Lars Berger. Repro: P.O. Mathisen.

Vi vet blant annet at han vant et landsmesterskap på langrenn på Tynset, der han ikke bare slo vettskremte Tynsetinger, med også datidens langrennselite. Det skjedde i det herrens år 1899. Fire år etter deltok han i et hopprenn i Holmenkollen hvor han endte på en god 19. plass.

At han var en viril herremann, det vet vi. Ikke bare i hoppbakken, men også i heimen. Han fikk til sammen 14 barn med sine kjære Thora Syvrensdatter Rødbæk fra Midtskogen. Mellom skihopping og andre aktiviteter var han også med på oppstarten av idrettslaget Finnguten og musikklaget Samklang der han spilte klarinett.

som lånte ut sine malerier og besøkte utstillingen. Når man har brukt så mye tid og energi på en slik utstillingen, varmer det godt med den mottagelsen vi fikk av dere i Rendalen.

Vi har fått mange henvendelse om vi skal lage flere utstillinger. Det har vi tenkt å gjøre. Vi må bare finne et dertil egnet sted, og noen gode hjelpere.

Har du opplysninger om Lars Berger, vennligst ta kontakt med:

Roger Brendhagen
P.b. 183, 2601 Lillehammer
Tlf. 61 26 95 25
Mobil: 91 18 90 32

Jeg vil rekke en stor takk til alle de

Raudsjødalpiggen, sett frå Øvre Raudsjødalen, sjå side 24.

Foto: Eivind Moen.